

דף סיכום בחינה

מזהה בחינה: 001000270782 מזהה סטודנט: 319760

שם קורס: מבוא למשפט עברי

מספר מבחן: 0001

מספר שאלה בטופס בחינה	ניקוד מירבי	ציון	התשובה שסומנה	התשובה הנכונה	מיקום השאלה בטופס המקור	מיקום התשובה שסומנה בטופס המקור
1	3.00	3.00	1	1	1	1
2	3.00	3.00	1	1	2	1
3	3.00	3.00	1	1	3	1
4	3.00	3.00	1	1	4	1
5	3.00	3.00	1	1	5	1
6	3.00	3.00	1	1	6	1
7	3.00	3.00	1	1	7	1
8	3.00	3.00	1	1	8	1
9	3.00	3.00	1	1	9	1
10	3.00	0.00	2	1	10	2
11	3.00	3.00	1	1	11	1
12	3.00	3.00	1	1	12	1
13	3.00	3.00	1	1	13	1
14	3.00	3.00	1	1	14	1
15	3.00	3.00	1	1	15	1
16	3.00	0.00	2	1	16	2
17	20.00	18.00	-	-	17	-
18	15.00	13.00	-	-	18	-
19	15.00	13.00	-	-	19	-
20	2.00	2.00	-	-	20	-

כמות תשובות נכונות (עבור שאלות סגורות) : 14

0

ציון בחינה סופי : 93.00

מקרא צבעים

תשובה שגויה
שאלה שלא נענתה
שאלה מבוטלת

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

*** לתשומת לבך, במידה וההערות מופיעות ב "גיבריש" יש להוריד את הקובץ למחשב ולפתוח ב - reader acrobat ***

מבוא למשפט עברי 9911101,02 תשפ"ג מועד א

- חומר עזר **אסור** בשימוש.
- שימו לב למגבלת המילים. המערכת לא תאפשר לכתוב מעבר למגבלה.
- **בשאלות הפתוחות - יש לנמק כל תשובה.** תשובה שאיננה מנומקת לא תזכה בניקוד.
- מקום בו יש יותר מדעה אחת או שהתשובה תלויה בשינויי נסיבות יש לציין את **כל** הדעות או הנסיבות.
- בחלק של שאלות רב ברירה – יש לבחור את התשובה **הנכונה ביותר**.
- בהצלחה!!!

שמעון ייטען כי ישנן כמה בעיות הלכתיות בהסכם זה. ראשית, אין אפשרות להסכים כי לא ניתן כלל לטעון טענת הונאה-על הטענה להיות ספציפית ולא כללית. (כאשר מדובר בהתניה כללית מדובר באיסור ואין להתנות על איסור). שנית, ישנו איסור על ריבית ואין להתנות על איסורים. בנוסף, מחיר גבוה במיוחד- טענה להונאה, יחס של עד 20% בין השווי לתמורה. עוד יטען כי ע"פ סעיף הבעלות שבמסמך ההסכם הרהיטים עדיין נחשבים של ראובן ולכן משנשרפו, הוא שילם ללא קבלת תמורה ולכן מבקש את החזר על מה שכבר שילם. מנגד ראובן יטען כי מסמך הסכם המכירה מצמצם את סעיף ההונאה כך שההונאה הינה ספציפית לגבי הקניה ועל כן מותרת. לעניין סעיף הרבית- או שיתאפשר בכך שיראו את כרווח המוכר מהעסקה המשותפת של שניהם (דרך להתמודד עם ריבית) או שההסכם יתקבל ללא סעיף הרבית (כמו ששטר גויים מתקבל ללא סעיף הרבית). לטענת מחיר גבוה- שמעון הסכים על המחיר מראש ולא נראה כי המחיר גבוה ממחיר השוק הרגיל (נראה כמו טענת התחמקות), במקרה של מחיר לא סביר (הדין יוכל להוריד מהשווי כך שיהיה סביר. לעניין בעלות- מנהג לשלם בתשלומים, עצם הקנייה מהווה מעשה קניין (מנהג שהתפשט, הסעיף סותר מנהג ולכן יתבטל) ולכן הבעלות עברה. אם לא עברה הבעלות, יצטרך לשלם על הנזק שנגרם- או שייחשב לשואל (דיני השומרים) ועל כן משנשרפו לא בשל פעולת השימוש בהם מחוייב לשלם לו. או שבית הדין ייחבו לשלם דרך גרמא- נזק עקיף, זה שהשאיר את המקום ללא השגחה גרם לכך שיגרם נזק- שריפת הרהיטים.

לעניין הכרעה לדעתי: יש הרבה בעיות הלכתיות במסמך, על סעיף הונאה- קשה לראות אם יהיה אפשר להתגבר. סעיף הרבית- ניתן יהיה להסירו (כמו עניין שטר שמתקבל ללא הסעיף שהזכרת (17) ליעיל). מחיר גבוה-לא נראה שמהווה בעיה המכשילה את המסמך והעסקה. סעיף הבעלות- נראה כי לולא הסעיף ניתן יהיה לראות ברכישה כהעברת בעלות (מנהג) אך לדעתי הסעיף מקשה על ראיית רכישת העסקה כמעשה קניין. מכאן, בית הדין יוכל לעשות שימוש ב"מי שפרע"- שמעון קיבל את התמורה אך מנסה להתחמק מהעסקה בשל אי קיום מעשה קניין, וינסה לחייב את שמעון (ע"י שימוש חיוב בידי שמיים) בתשלום (חוסר בתום לב מצד שמעון ולכן בית הדין ינסה לגרום לו לשלם כמה שיותר). או בדיני שומר- יראה בשמעון כ"שואל" ומשכך מחוייב לשלם על הנזק. או שיוכל לראות במנהג כמבטל את סעיף הבעלות, בסעיף הרבית כבטל ובסעיף ההונאה כמצומצם למסמך (תלוי במסמך ולכן מצומצם) וייחייב את שמעון בתשלום (יותר קשה). בכל מקרה לדעתי שמעון יהיה חייב בדרך זו או אחרת למרות ההסכם הבעייתי.

מתייחס לדרך הכרעת ההלכה (ע"פ המסורת או ע"פ דיון והכרעה) - בבית מדרש של רבי יוסי הגיעו להלכה מסוימת ע"י הדיינות בה. רבי אליעזר אמר לו שכבר קיימת הלכה בנושא שהוא קיבל מרבותיו ע"י המסורת.

ע"פ רבי אליעזר ההלכה (התושב"ע) עברה מדור לדור ולכן אין בה טעויות. מכאן, בגלל שהוא קיבל הלכה מרבותיו שקיבלו מרבותיהם שקיבלו ממשה בסיני ההלכה כמותו. דבריו של רבי אליעזר עולים בקנה אחד עם הרמב"ם. לשיטת הרמב"ם על הלכות שנקבעו ממשה בסיני אין לחלוק, יהיה מחלוקת רק כאשר יהיה נדרש להפעיל חשיבה (השכל האנושי, סובייקטיבי ולכן ייוצר מחלוקת) על מנת לה"ה"הלכה.

לעומת עמדתו של רבי אליעזר והרמב"ם רבי שמואל חפני טוען שגם בהלכות ממשה לסיני יכולות להיווצר מחלוקות. כיוון שיכולה להיווצר טעות בהעברת הדברים לאורך השנים **13** (לכן יכול להיות שרבי אליעזר לאו דווקא צודק)

(אולי גם אפשר לייחס פוסקים שקובעים ע"פ הכלל הלכתי כבתראי (למשל הרמ"א) - הלכה כאחרון ואז ההלכה היא צריכה להיות לפי בית המדרש. אך לא היה ידוע להם ההלכה של רבי אליעזר (שקיבל מרבן יוחנן וכן הלאה) ולכן הכלל לא מתקיים (צריך לדעת את ההלכות השונות לפני שפוסקים) ויש לפסוק כמותו.)

לפי הר"ן למרות שדבריו של רבי אליעזר היו נכונים ועל אף שגם החכמים שהיו בדעת הרוב שמנגד ידעו שהוא צודק ודבריו אמת הם עדיין הכריעו כדעתם. הם הכריעו שהתנור טמא בגלל שחכמים צריכים להכריע על פי השכל(הסתכלות על ההלכה על פי השכל האנושי) והכרעה כאמת באותו מקרה(שהתנור טהור) תהיה כנגד סמכות חכמים(דרכי ההכרעה). הכרעה כרבי אליעזר ממש יחשב כעבירה על הדת כיוון שחכמים מחויבים להכריע על פי שכלם והבנתם האנושית מתוקף סמכותם ולא מתוקף נבואה(בת קול ואותות- לא דרך הטבע).

דבריו נמנים עם חכמים שהיו כנגד שימוש בנבואה על מנת להכריע. ראיות לכך אפשר להביא את הדעות של כמה מאותם הדברים. ישנה דעה שסוברת כי נבואה על הלכה ניתנה רק בסיני ולכן אם נביא מתנבא בהקשר של נבואה הוא נביא שקר כי הלכה לא ניתנת בנבואה. (גם אם אותו נביא התנבא נבואות נכונות לפני, יכול להביע את דעתו בנוגע להלכה אך לא להתנבא על כך). רואים את זה גם בדרכי הכרעה שגם אם בצד אחד יש 100 חכמים ונביאים ומצד שני יש 101 חכמים יכריעו לפני 101 החכמים(לפי רוב, אין חשיבות להיותו של נביא, נביא).

מנגד יש כאלה שאפשר לעשות שימוש בנבואה(הכוזרי) בפסיקה ולכן הם לא מסכימים עם דברי הר"ן: אלה שטוענים שהנבואה כן יכולה לחדש הלכה(חידוש ולא פסיקה)

יש הטוענים (הרב קוק) שכאשר לא ניתן לע בדרכים אנושיות ניתן להיעזר בבת קול(ובנבואה). בנוסף, יש הטוענים שכאשר בת קול פוסקת שלא זימנו אותה ש היא לא כנגד דעת הרוב תתקבל.

2
(20)